

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено теоретичні засади та інструментарій управління прибутковістю підприємства в умовах динамічного ринкового середовища. Обґрунтовано необхідність формування комплексної та гнучкої політики управління прибутком як ключової передумови фінансової стійкості й сталого розвитку підприємства.

Ключові слова: управління прибутковістю, прибуток, фінансова стійкість, рентабельність, стратегічне управління.

FORMATION OF AN EFFECTIVE POLICY FOR ENTERPRISE PROFITABILITY MANAGEMENT

Abstract

Theoretical foundations and tools for managing enterprise profitability in a dynamic market environment have been examined. The study emphasizes the necessity of developing a comprehensive and flexible profit management policy as a key prerequisite for financial stability and sustainable enterprise development.

Key words: profitability management, profit, financial stability, profitability, strategic management.

Вступ

Прибутковість підприємства є одним із ключових показників його фінансової стабільності та конкурентоспроможності. Саме управління прибутковістю дозволяє не лише оцінювати результативність господарської діяльності, а й формувати передумови для стратегії розвитку. У сучасних ринкових умовах підприємства повинні ефективно управляти прибутком, враховуючи як внутрішні, так і зовнішні чинники, що впливають на його рівень.

Результати дослідження

Управління прибутковістю підприємства в економічній науковій літературі розглядається як складний процес цілеспрямованих управлінських заходів, спрямованих на оптимізацію формування, розподілу та використання його фінансових результатів з метою забезпечення стійкої фінансової стабільності як нині, так й в умовах довгострокового розвитку [1]. Отже, управляти прибутковістю означає не лише здійснювати контроль фінансових результатів підприємства, основним з яких є прибуток, але й застосовувати систему заходів для забезпечення зростання вартості підприємства та його конкурентоспроможності у довгостроковій перспективі.

Процес управління прибутковістю підприємства передбачає аналіз та прогнозування очікуваного прибутку, оцінювання впливу на нього чинників зовнішнього середовища, а також визначення внутрішніх резервів для зростання прибутку. Створення ефективного механізму управління прибутком на підприємстві є вкрай необхідним, оскільки забезпечує процвітання підприємства [2]. При цьому управління прибутком підприємства є системою взаємопов'язаних управлінських рішень, що реалізуються через такі інструменти, як бюджетування, планування доходів і витрат, управління витратами, цінову політику, податкове планування, систему внутрішнього контролю та моніторинг ключових показників рентабельності. Такий комплексний підхід забезпечує узгодженість дій структурних підрозділів, підвищує обґрунтованість управлінських рішень і створює передумови для стабільного зростання фінансових результатів підприємства у коротко- та довгостроковій перспективі..

Ефективна політика управління прибутковістю підприємства має формуватися на засадах комплексності, системності, превентивності та гнучкості. Насамперед вона повинна передбачати комплексний підхід до управління, який ґрунтується на усвідомленні тісного взаємозв'язку між доходами, витратами та кінцевими фінансовими результатами діяльності. Прибуток не може розглядатися ізольовано, оскільки його рівень визначається структурою витрат, обсягами реалізації, ціновою політикою та ефективністю використання ресурсів.

Водночас управління прибутковістю потребує системного аналізу внутрішніх і зовнішніх чинників впливу. До внутрішніх належать виробнича ефективність, структура капіталу, організація бізнес-процесів, кадровий потенціал, тоді як зовнішні охоплюють стан ринку, рівень конкуренції, податкову політику, макроекономічні умови та регуляторне середовище. Лише комплексна оцінка цих чинників забезпечує об'єктивність управлінських рішень [3].

Важливим принципом є превентивне планування, що передбачає прогнозування фінансових результатів, своєчасне виявлення ризиків і пошук резервів зростання прибутковості. Такий підхід дозволяє не лише реагувати на проблеми, а й попереджати їх виникнення шляхом стратегічного коригування діяльності підприємства.

Крім того, ефективна політика управління прибутковістю повинна характеризуватися гнучкістю, тобто здатністю оперативно адаптувати управлінські рішення до змін ринкової кон'юнктури та конкурентного середовища. Це забезпечує збереження фінансової стійкості підприємства та підтримання його конкурентних позицій у динамічних умовах господарювання.

Розробка та впровадження ефективної політики управління прибутковістю сприяє зміцненню фінансової стабільності підприємства, підвищенню його конкурентних позицій та створенню передумов для сталого розвитку. Вона дозволяє підприємству не лише адаптуватися до змін умов господарювання, а й ефективно використовувати внутрішні резерви для забезпечення зростання фінансових результатів.

Висновки

Отже, управління прибутковістю підприємства є стратегічною системою рішень, спрямованих на оптимізацію формування й використання прибутку задля забезпечення фінансової стійкості та довгострокового розвитку. Таке управління поєднує аналітичні, планові й контрольні інструменти (бюджетування, управління витратами, цінову та податкову політику, моніторинг рентабельності) та ґрунтується на принципах комплексності, системності й гнучкості. Реалізація такої політики забезпечує зміцнення конкурентних позицій і сталий розвиток підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Жигалевич Ж. М., Фісенко Е.С. Система управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємства. Економіка і суспільство. 2016. №4. С. 145-148.
2. Коваленко О. В., Татценко В. І. Напрями удосконалення управління прибутковістю підприємства в сучасних умовах. Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету, 2023. № 2 (7). С. 56-62. DOI: [https://doi.org/10.31319/2709-2879.2023iss2\(7\).293599pp56-62](https://doi.org/10.31319/2709-2879.2023iss2(7).293599pp56-62).
3. Августин Р., Демків, І. Стратегічне управління прибутком як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 2022. Том 310 № 5 (1), С. 126-130. [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-20](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-20).

Вергелес Анастасія Василівна – здобувач І (бакалаврського) рівня вищої освіти кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна.

Науковий керівник: **Віталій Володимирович Зянько** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, Україна.

Vergeles Anastasia – Bachelor's degree student, Department of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine.

Supervisor: **Zianko Vitalii** – Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine.